

e Kerk
 aschen
 stelijke
 beide
 lat-
 uig ver-
 olschen
 E. Eers-
 zal ook
 ken en
 chrijten
 van he-
 rijnbabe
 vannee-
 erschei-
 ken en
 gezege-
 twendig
 de a-
 geeft
 ide on-
 hetgee-
 igen
 id daa-
 drukkin
 op blij-
 t het m-
 rd, van
 wendig
 n wor-
 gettug-
 jik med-
 zonde
 idt. Zo
 et doe-
 e zonde
 tspring-
 Want
 che lo-
 gneer-
 dit n-
 erfzoon
 lijft, to-
 elijk, k-
 en w-
 erfzoon
 nade
 et alle
 enen,
 echts
 gevree-
 rassche
 bloed-
 opzija-
 t. Art-
 istus
 t heeft
 den do-
 en in
 heeft
 gd van
 gals
 e natu-
 ken
 niet
 e tee-
 zaal
 Chris-
 en van
 e ziele
 eeste
 word-
 mys-
 e bij
 van
 an, l-
 mys-
 r he-
 ken
 rond-
 te o-
 eel n-
 n, di-
 ange-
 ts n-
 onde-
 e m-
 den
 he-
 ver r-
 bben
 de s-
 et S-
 en z-
 kind-
 an-
 als
 men-
 enaa-
 de l-
 wat-
 nden
 He-
 e lee-
 or,
 oves-
 naar
 acra-
 ere-
 ees-
 men-
 n j-
 eld-
 ach-
 fer
 te d-
 itwo-

in ons vorig artikel kwam in de laatste kolom juist in het midden een storende drukfout voor; er staat: „Deze verplichting is dus niet de voorwaarde, waarvan het ontvangen dezer genade afhangt, maar juist omgekeerd de grond, waarop deze verplichting rust.“ Dit laatste moet natuurlijk wezen: „maar juist omgekeerd is het ontvangen dezer genade de grond, waarop enz.“

DR. H. H. K.

Leestafel.

DR. A. KUYPER JR. HET HEIL VAN JERUSALEM. STICHTELIJKE OVERDENKINGEN. Rotterdam. — W. Znagers.

De ook om zijn kanselwerk in Rotterdam zoo geliefde doctor biedt ons hier een dertigtal „stichtelijke overdenkingen“.

Eigenlijk zijn het er 31, want de 23ste: NAMAAN DE MELAATSCHIE EN ABANA EN PHARPAR zijn er twee.

De overdenking of de „meditatie“ behoort, zooals ik hier al eens schreef, met de „oratie“ of het gebed en de „tentatie“ of de zelfbeproeving tot die „heilige oefeningen“ waarvoor ook in onze DORCHSIE LEERREGELS gesproken wordt en die men, voor den welstand van zijn geestelijk leven, niet strafeloos kan verzuimen.

Er toe op te waken, vooral in onzen tijd waar het leven, ook der christenen, zich meer in de breedte dan in de diepte beweegt, — is eisch van goede zielezorg.

DR. A. KUYPER JR. is, door ons dezen bundel „stichtelijke overdenkingen“ te bieden, het daar blijkbaar goed mee eens.

* * *

Zeker, aan zielezorg doet de prediker bij de verklaring en de toepassing van het Woord — vooral bij de laatste, wanneer hij althans het Woord „recht snijdt“ — ook op den kansel.

Maar daarmee is hij van de zielezorg nog niet af. Ook in de huizen der menschen heeft hij te brengen.

Te brengen in hun huizen door contact te zoeken met wat PAULUS noemt „den inwendigen mensch“ of het hoogere ziel- of geestesleven. Om, als hij dan dien „inwendigen mensch“, in zoo'n mensch te pakken heeft gekregen, dien te „bedokteren“.

Zooals een arts dat „den uitwendigen mensch“ doet.

En dat is ook 'n kunst.

De kunst om eerst den toestand te onderscheiden en dan, naar de zielezorger dien bevindt, middelen aan te wenden of tot voorkoming of tot genezing.

Verschillende middelen.

Al waar het in dien éénen „inwendigen mensch“ of nog niet of al reeds tot „afsterving van den „ouden“ en tot „opstanding van den nieuwen mensch“ is gekomen, en ook verschillend al naar het in dien éénen „inwendigen mensch“ of met den „ouden“ weer goed en dan met den „nieuwen“ weer slecht, of met den „nieuwen“ goed en dan met den „ouden“ weer slecht staat.

De beoefening van deze kunst is heel subtiel werk.

Het zijn dan ook lang niet alle zielezorgers die den titel van V. D. M. dragen.

Onder die middelen, waar ik het zoo even er had, behoort dan ook, zooals ik zei, de „meditatie“ of de „stichtelijke overdenking“.

Dat „stichtelijk“ heeft voor 'n nog onbekeerde mens, ik weet dat ook wel, 'n ietwat onaangename bijsmak. Maar, omdat zoo'n „onbekeerde mensch“, anders dan uw kat, 'n ziel te verliezen heeft, moet ge trachten, door het hem uit te leggen, zijn afkeer er van te overwinnen.

Hem zeggen, dat het eigenlijk „opbouwen“ beteekent en wel in den overdrachtelijken zin van bevordering, van toelening in „geestelijk even“, hetwelk, omdat niemand minder dan de Heilige Geest er de Werker van is, nog iets anders en veel hoogers is dan zijn „geestesleven“ met den drang naar waarheid, schoonheid en goedheid.

Zeg hen dat, en zoo'n onbekeerde zal het nog wel niet geheel klaar en duidelijk vinden, maar zovoel zal hij er dan toch wel van begrijpen, dat „stichtelijk“ iets heel moois is, en omdat hij nu begrijpt, dat het lang niet zoo dwaas is als hij dacht, zal hij er zich niet meer aan orgeren.

Ik zeg dit hier zoo, omdat ik van harte wensch, dat wanneer ook 'n nog „onbekeerde mensch“ deze mijn beoordeeling van KUYPER'S HET HEIL VAN JERUSALEM, STICHTELIJKE OVERDENKINGEN leest, hij of zij door dien ondertitel zich niet zal laten afschrikken om HET HEIL VAN JERUSALEM te gaan lezen.

Want dit zich laten afschrikken zou ook tegen de bedoeling van den auteur zijn, die te goed zielezorger is om niet te weten, dat men niet enkel preekt en ook niet enkel meditaties schrift voor den „bekeerde“.

Meditaties schrift.

Tot de zielezorg behoort ook het, bij de menschen in hun huizen, aandringen tot mediteeren, als een van de „heilige oefeningen“ door middel waarvan de wadom van het nieuwe, van het geestelijk leven kan bevorderd. Zeker, middelen zijn maar middelen, en zullen zij wat uitwerken, dan moet God met zijn alomtegenwoordige kracht, die in zijn wezen niet te scheiden is, er als eerste oorzaak in werken.

Maar God bindt ons aan de middelen.

En dat zoowel voor het lichamelijke en tijdelijk even, hetwelk een christen-mensch uit zijn eerste, als voor het geestelijke en hemelsche hetwelk hij uit zijn tweede geboorte heeft.

Stichtelijke „overdenking“ kan 'n mensch hebben met 'n enkel woord uit 'n boek, dat zij vroeger eens gelezen heeft; uit 'n preek die zij lang geleden eens gehoord; en ook met 'n woord uit de Schrift.

Meditatie behoeft niet altijd overdenking van 'n Schriftwoord te zijn.

Toch zal het dit, onder christenen, wel meestal wezen.

Behoefte dan niet altijd een door 'n ander geschreven meditatie te zijn.

Het gebeurt toch ook onder Gods kinderen, dat men plotseling een woord, een Schriftwoord „schrjft“.

Uit het onderbewuste, waarin het, misschien wel jaren geleden, gezonken was, schiet het dan plotseling op.

Misschien doordat het zich verbindt aan 'n

Heestafel.

woord, dat men dan juist hoort of leest, of
waarvan men dan juist denkt. Maar, ook als
het zóó is, dan is daarmede dat „krijgen”, zon-
der meer, nog lang niet verklaard. Want die
„verbinding” gaat weer niet buiten Gods voor-
zienigheid, en in die „verbinding” werkt dan
weer, als eerste oorzaak, Gods alomtegenwor-
dige kracht.

Het gebeurt zelfs, dat een eenvoudig, niet
zoo-heel-Bijbelvaar kind des Heeren u in blijde
herinnering zegt: „en toen kreeg ik”. . . . en
dan noemt hij u een Bijbeltekst, en vertelt er
u in veronderijding bij: „en ja! ik wist toen
niet eens, dat het in de Schrift en nog veel
minder waar het stond!” En ook vertelt hij er
u, met dankbare herinnering bij, dat hij het
toen is gaan overdenken, gaan bepeinen en er
zoo zondere vertroosting en bemoediging en
stichting aan heeft gehad.

Zeker, men kan, maar dat is heel iets
anders, de Schrift ook misbruiken, door er een
loterij-spel mee te bedrijven. Door haar, op goed
geluk, „opteslaan” en den eersten den besten
tekst waar dat oog op valt, als ’n „slot van
beslissing of voorzeggung” te gebruiken.

Dit is het „sottilegium biblicum”, waartoe
ook onze VOKTUS als onheilig gebruik waar-
schuwde.

Maar daar heb ik het nu niet over.

Ik wilde er hier maar op wijzen, dat ’n
christenmensch het ook doen kan met een, niet
door ’n ander geschreven meditatie.

Ook doen kan met zoo’n plotseling bij hem
opkomend Bijbelwoord, hetwelk hem dan zóó
pakt, dat de bepeinzijng er van hem tot zegen is.

Maar het kan zijn, dat hij het nog beter
doet, dat hij nog rijker zegen heeft met zoo’n
door ’n ander geschreven meditatie.

Vooral wanneer die „ander”, beter dan hij,
„verstaat”, wat de Schrift in zoo’n woord te
lezen geeft.

Het komt toch ook wel eens voor, dat de
niet in „uitlegging” geschoolde, uit zoo’n woord
dat hij plotseling „kreeg”, verstonnd was er nu
niet zoo bepaald uit te „verstaan” is. Als het
misverstand dan maar niet al te zeer was en
dat maar half-verstane woord hem, als goed
hoorder, toch voldoening gaf, is dat nog zoo
erg niet.

Maar, niet dat al doet de in uitlegging ge-
schoolde zielezorger zijn plicht, als hij niet alleen
aandringt op, maar ook leiding geeft aan de
meditatie.

Leiding door, voor anderen, zelf doorvoelde
meditaties te schrijven.

En daarbij komt nog iets.

Zulke „geschreven” meditaties kunnen in een
grootte Gemeente, waar het brengen van de
zielezorg ook in de huzen der menschen, zijn
eigenaardige bezwaren heeft, — aan de praxis
ten goede komen.

Zoo’n bundel van geschreven meditaties is
dan als een huis-apotheek.

Dezen zijn plicht heeft ook de in „uitleg-
ging” goed geschoolde Rotterdamse Dr.
KUYPER verstaan, en zijn HET HEIL VAN JERU-
SALEM is metterdaad als zulk een apotheek.

Sommigen van die 31 tal stichtelijke over-
denkingen zijn blijkbaar uit ’n preek ontstaan.

Daarom zijn ze zeker niet minder-waardig als
„meditatie”.

Alleen maar, wanneer uit de „preek-verdee-
ding” in drieën, ook drie meditaties over één
Schriftwoord ontstaan, zoals bij die over Ps.
134 : 8, gaat van den totaal-indruk welke van
dat Schriftwoord op de ziel uitdrukt, wel iets
verloren. Om ten volle van een vrucht te
genieten, moet men haar niet in al te veel
stukjes sajden. Ook komt het mij voor, dat in
de 16e, met het opschrift: VOOR DE DOODEN
GEDOFT (1 Cor. 15 : 29), het onwifenzijg
element, meer dan in een meditatie geoorloofd is,
op den voorgrond treedt. Maar over het geheel
kunnen deze overdenkingen zeker goede hulp
brengen bij de heilige oefening der meditatie.

De toon van het „innige leven” valt er onmis-
kenbaar in te beluisteren. Ik neem slechts als
proeve, die over 2 Sam. 12 : 20 AANBIJDING
DU SMART, waarin, met groote leederheid, het
„met een bedroefd hart en een geprangd ge-
moed, in het Huis des Heeren tot aanbidding
komen, als het mysterie des geloofs” overpeinsd
wordt; en die over Hand. 13 : 48: DE DIEPSTE
DOORZAAK, waarin de overdenking opleidt „tot
de eeuwige verkiesing, rustende op het vrijmach-
tig welbehagen als de diepste oorzaak van
s menschen komen tot het zaligmakend geloof
en de waarachtige bekeering”.

De heer ZWAGER heeft een, in alle opzich-
ten, wél verzorgde uitgave gegeven, die bij den
verclausu voortreffelijken inhoud van Dr. KUY-
PER’S werk dan ook volkomen past.

G.

Tuit de Pers.

Na de misstanden in zake de prediking
des Woords geteekend te hebben, gaat Prof.
Visscher in de *Waarheidsvriend* aldus voort:

Zeker, er zijn onder hen mannenbroeders, die
dik gevev voor hun arbeid in de gemeente, die
met de vele of de mindere gaven, die zij van
hunnen God ontvingen, weckeren, en over hen
sprek ik hier niet. Maar de klachten over het
schandelijk plichtverzuim kunnen gehoord wor-
den, en meer dan eenmaal kon ik opmerken, hoe
zij, die vijandig staan tegenover het Evangelie, er
om welk leelijkheid en verachting over spreken. On-
willekeurig wordt men soms gedwongen te denken
aan het woord van watwij, geslacht tot hen, die
aan en stad afzeiken om proselyten te maken. Is
zijn er, die gansch seer ijveren, naar het schijn-
voeg te reformate der kerk en voor dit en voor
nog wat, woudat zij geen tijd meer overhouden om
het bezoek hunner gemeenteleden iets te
doen, ja zelfs naar zieken niet omzien en sterven-
de laten sterven zonder den troost des Evangelies
toe te brengen, hoewel zij toch meer dan een-
maal om den dienaar des Woords hadden gezon-
den. Geen tijd, naar beweerd wordt, voor hetgeen
God het eerst hun te doen gaf, voor hetgeen hun
eerste levensroeping is. Ach, het is zoo bitter
lijkelijk deze dingen neder te schrijven, te meer
omdat het indedaad waar is, dat wie in eene
grootte gemeente moet arbeiden, voor zijn practische
arbeid tijd te kort komt, omdat er meer dikwijls
geveerd wordt, dan kan worden verricht, soms ook
geveerd wat de taak van den dienaar des Woords
niet is; maar dat neemt toch niet weg, dat er
maar al te veel zijn, die zich achter dat bedekel
van overbelasting verschuilen om zich vrijwel ge-
heel aan hunne eigenlijke taak te onttrekken. Zij
doen dan of niets, of hetgeen hun God niet ge-
veerd heeft. Wij zullen niemand oordeelen, een
eder zij in zijne conscientie ten volle verzekerd,
niet ik meen toch het recht te hebben, al dese
dingen wetende, er op te wijzen, dat als er van
reformatie der kerk zal komen, deze niet kan
komen door de Synode, door klachten over mo-
dern, maar beginnen moet bij het begin. En dat
begin ligt in de wereld der dienaren des Woords.

Zij vormen de meerderheid in de besturen, zij
hebben den meesten invloed in de besturen, zij
zijn de eersten die de bekeering der gemeente tot
roeping hebben. Bij hen moet de bekeering der
gemeente tot een leven in overeenstemming met
de belofenis aanvangen. Zij zijn het die allen-
maal de gemeente moeten leiden tot een leven in
overeenstemming met de belofenis aanvangen.

ware wetenschap is. De Christelijke wetenschap
huldigt Christus als de Alpha en de Omega.
Daarentegenover verheft zich de humanistische
wetenschap, die den mensch tot Alpha en
Omega proclameert. Veertig jaren geleden nog
scheen de humanistische wetenschap de volle
zege te zullen wegdragen. Toen verwekte God
mannen, die onze Universiteit stichtten. Groot
is de invloed, welke van onze Hoogeschool
uitging. Ziende op dien zege, had een ver-
gadering als deze niet belegd mogen worden.
Veel eer hadden wij er thans na 35 jaren over
moeten spreken, hoe wij onze Universiteit in
inrichting en professoraantal op dezelfde hoogte
konden brengen als de Openbare Universiteiten.
In plaats daarvan moeten we hooren, dat onze
incomplete Universiteit aan het noodigste
gebrek heeft. Hierdoor worden we gewezen op
onze zonde van nalatigheid.

Vervolgens verkrijgt Ds. van Dam het woord.
Hij wijst op het kostelijke geschenk des Heeren,
ons in de Universiteit verleend. Wij hebben
haar liefgehad. Wij hebben haar nog lief. We
toon den liefde ook Maar... dit liefdesbetoon
is ons te zeer tot gewoonte geworden. Daarom
hebben we er geen rekening mede gehouden
dat de behoeften der Universiteit vermeerderten.
Hiervoor moet ons oog thans opengaan.

Als tweede spreker was aangekomen Ds.
Donner van Breda. Tot zijn leefweten kon
deze echter niet tot vergadering aanwezig zijn.
Gaarne, zoo schreef hij, wil hij zijn medewer-
king verleen aan onze actie, die zijn volle
sympathie heeft.

Gelukkig was Ds. Nomes bereid gevonden
de plaats van Ds. Donner in te nemen. Deze
legde er vooral den nadruk op, dat men niet
alleen van onze Universiteit mag hooren om
haar theologische faculteit, maar dat men vooral
tot meerdere waardering dient te komen voor
haar andere faculteiten. Tevel wordt het be-
lang van deze laatste door ons volk uit het
oog verloren.

De heer van Oversteeg beantwoorde op
interessante wijze tal van vragen, o.a. hoe het
tekort is ontstaan, wat reeds tot dekking gedaan
is, welk profijt het Coevorden-Adrianifonds
oplevert.

Besloten wordt, dat de aanwezigen met nog
eenige broeders, hier niet tegenwoordig, een
vast comité zullen vormen voor westelijk Noord-
Brabant onder leiding van de heeren Dr. V.
Hepp, voorzitter, C. W. van Schaick, secretaris,
en C. A. van Drimmelen, penningmeester. Op
de verschillende plaatsen zullen sub-comités
worden opgericht. Er zal een korte circulaire
worden opgesteld, waarmee gearbeid zal worden.

Op sommi ger wensch stelde de heer van
Oversteeg zich beschikbaar om tusschen 16 en
23 November onze actie te komen bepleiten
voor ieder sub-comité, dat het verlangen daartoe
te kennen geeft.

Stande de vergadering gaf zich een broeder,
onmogtoe begunstiger, op als lid.

Classe Gouda.

De Geref. kerken in de classe Gouda worden
opgeroepen tot een buitengewone vergadering,
D. V., op Dinsdag 7 December a.s., 9 uur, in de
Noorderkerk te Gouda, wegens het Praeparatoir
examen van den heer Verhoogtoe te Zevenhuizen,
candidaat aan de Theol. school.

Namens de roepende kerk van
Nieuwerkerk a/d IJssel

DALHUIJEN, pasteris.

Nieuwerkerk a/d IJssel, 8 November 1915.

Buitenland.

GEMENGD NIEUWS

Joden in Rusland. De Centrale Commissie van
de Algemeene Joodsche Arbeiders-Unie in Rusland
heeft een proclamatie uitgevaardigd, waarin de
aandacht wordt gevestigd op de vervolgingen,
welke het Joodsche volk nu weer moet ondergaan.
Volgens de proclamatie is de anti-Joodsche politiek
door den oorlog zeer versterkt. Niettegenstaande
de leuze van de bevrijding van het Joodsche volk
dreigt de Russische regering de Joden met uit-
toelooing. Het geroep van vrijheid voor het Joodsche
volk is slechts een schaaftavacht geworpen om de
nu macht en verdorvenheid der regering. Aller-
veest wordt het menschdom en vooral het Joden-
dom opgeroepen om met alle macht te protesteeren
tegen het gevaar, dat den Joden in Rusland dreigt.
Een beroep wordt gedaan op het internationale
proletariaat, vooral in die landen, die met Rusland
verbonden zijn, om hun invloed te oefenen teneinde
aan deze barbaarscheden een einde te maken. Ook
neutrale landen, vooral Amerika, worden opge-
roepen om zich tegen de heerschacht en de wreeda-
dheid van den Czaar en zijne handlangers te stellen.

Men heeft ons gevraagd, waarom de overheid
in Rusland zoo tegen de Joden ageert in een tijd,
waarin het land de hulp van al zijn inwoners zoo
noodig heeft. De Czaar sprak nog eenigen tijd
teleden van zijn "lieve Joden" die hij in het bezi-
nallen alle vrijheden, die zijn andere onderdanen
enkelten, wilde stellen. En nu worden zij uit de
ruiken waar men een inval van den vijand vreest,
verbanen. De zaak is dat men de Joden niet ver-
zoekt. De overheid is, bang dat Joden als spionnen
voor den vijand zullen dienst doen, of met hen in
verstandhouding zullen staan. Daarom wordt soms
de Joodsche bevolking eener stad bevolen om
innen enkele uren die stad te verlaten. Harde
aactregelen, die veel ellende onder de Joodsche
bevolking veroorzaken.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

ELK ZIJN LOON.

III.

VERKEERDE WEGEN.

Toen Achmed den vereischten leeftijd had
verreikt, deed hij als de Verloren Zoon in de
elijken; hij eischte zijn erfdel op, en de
vader moest het, schoon met weezin, wel geven.

Nu duurde het niet lang, of de jonge man
tong bekend in de stad, als de grootste losbol
in doorbrenner. Hij had een aantal zoogenaaide
vrienden, even onnutte wezens als hij zelf,
respist op het uithalen van dwaze streken,
maar onbekwaam als er wat degelijks moest
edaan; jongelui, levende voor en in dolle pret,
in dikwijls zondig vermaak. Ieder goed burger
sprak er schande van, en beklagde diep den nu
uden Mahmonen.

Deze laatste zelf begon zich al meer eenzaam
te gevoelen in zijn groot, bijna ledig huis. Hij
doelde weinig, lag nuag veel te werken. Den
evensdrank meende hij gevonden te hebben,
ithans een drank die dooden weer levend kon
naken. Hij had er in alle stiltte op dieren de
droef mee genomen, en die was gelukt. Zijn
nitskate die al eens dood was geweest, deed nu
weer trouw dienst. Doch Mahmonen voelde geen
uit meer te zoeken of te onderzoeken. Als de
evensdrank werkte, had hij trouwens al den tijd.

Maar wat hem kwelde, was dat zijn zoon, van

hij een geacht man had willen maken, op zulke verkeerde wegen ging. Hij had altijd gehoopt dat Achmed met de jaren wel beteren zou, doch het liep juist andersom.

Op zekeren dag besloot hij raad te vragen bij een vriend, een man van groote wijsheid.

„Kom over drie dagen terug” zei de vriend toen Mahmoen had uitgesproken, „dan zal ik u antwoord geven”.

Op den derden dag verzamde Mahmoen niet te komen. De ander wachtte hem reeds, nam hem mee naar buiten. Aan een vervallen poort gekomen gingen ze binnen, en nu bevond Mahmoen zich in een grooten tuin, die eens fraai was geweest, maar thans geheel was verwilderd. Struiken en onkruid groeiden overal wild dooreen. Sommige boomen schenen het sterven nabij. Andere lagen reeds ter aarde. Nergens was behoorlijk gesnoeid, en het gras groeide overal op de paden.

Een tijd lang liepen de twee zijwiegend in deze wildernis rond. Toen geleide de vriend Mahmoen weder naar den uitgang, drukte hem de hand en zei:

„Nu hebt ge mijn antwoord”.

Zonder iets te zeggen ging Mahmoen droefgeestig weer naar huis. Hij wist nu genoeg. Doch hij had een plek die nu een mooie tuin kon wezen tot een wildernis laten worden, en het was te laat om dat te beteren.

Het leed niet lang, of dat bleek duidelijk. De jonge Achmed geleek ook hierin op den Verloren Zoon, dat hij zijn erfgoed doorbracht, levende overdadig. In brasserij en dronkenschap werd het zoo gemakkelijk vertregen geld verzeerd. Begrijpelijkwerwijs was er al spoedig weinig meer van over. Dat weinige strekte ook niet lang meer. Een der grootste ondeugden van den jongen Achmed was namelijk de dronkenschap en die was zeker niet geschikt om hem zuinigheid of spaarzaamheid te leeren. Wel verpoopte de wet van Mohamed het drinken van wijn, maar Achmed stoorde zich daar niet aan, en zei schertsend dat hij wijn noodig had voor zijn gezondheid, en dien dus wel drinken mocht.

De waarheid was dat hij den spot dreef zelfs met Mohamed, den grooten profet der Arabieren.

Zooals gezegd raakte zijn geld allengs op, doch Achmed wist raad. Onder de jongelui die zich zijn vrienden noemden waren er verschillende, die gelijk hij gebrek aan geld hadden, maar ook aan lust om er voor te werken. Achmed werd nu het hoofd of de leider van een groep derzulken. Zij verschaften zich wapens en trokken toen de woestijn in.

Wat gingen ze daar doen? vraagt de lezer misschien, ze konden toch geen zand eten of rotssteen. Zeker niet en zelfs in de enkele oasen was weinig te smaken voor lieden, die gewoon waren lekkerlijk te leven. Maar gij moet weten, dat door de woestijn de karavanen trokken, die allerlei handelswaren vervoerden en dan dikwijls groote schatten droegen. Tot zulke karavana behoorden ook de Ismaelietische kooplieden van welke we lezen in de geschiedenis van Jozef. Zij kwamen uit het Oosten en trokken door Arabië naar Egypte.

Nu zijn er in de woestijn rondzwervende stammen, veelal Bedoeinen genaamd, van welke sommige uitgaan op roof en plundering. Thans gaat dat niet zoo vlot meer, maar vroeger waren deze gevreesde roovers de schrik der woestijn. Dikwijls werd hun een belasting betaald en dan geleiden de roovers de reizigers veilig door de wildernis. Als wij in den Bijbel lezen van Amalekieten, hebben we waarschijnlijk aan zulke zwervende, roofgierige woestijnbewoners te denken.

Een dergelijk leven als de Bedoeinen, wilden ook Achmed en zijn vrienden beginnen: aan roof zouden ze bestaan. Ze waren echter al te genoech om het nieuwe, booze handwerk niet te beginnen nabij hun vaderstad, maar ver weg, zoodat hun bekenden niets van hooren oonden.

Een tijdlang ging het goed, doch allengs begon dit leven toch velen te mishagen. Te oeer wist het lang niet zonder gevaar was. Want de kooplieden en reizigers lieten zich naar niet zoo goedschiks hun geld en goed fluencen. Meermalen vielen aan weerszijden dood en gewonden. Op 't laatst besloten Achmed en enkelen die bij hem gebleven waren hun geluk op minder gevaarlijke wegen te beproeven. Daartoe vastigden zij zich ver weg in en der handelaarsplaatsen waar karavanen doorrokken. Daar trachtten zij nu als kooplieden hun brood te verdienen. Van hun nabestaanden raakten zij geheel verveemd.

Intusschen, heel vlot ging het handeldrijven niet. Geen wonder ook! Want noch Achmed noch zijn vrienden hadden van handelszaken eenig verstand. Op het laatst liep het zoo slecht, dat allen groote spijt gevoelden over hetgeen zij vroeger hadden. De een ging hierheen, de ander daarheen, en Achmed bleef alleen over.

Toen begon hij te bedenken of het niet beter was maar naar zijn vader terug te keeren. Doch hierin geleek hij den Verloren Zoon. Toch was er een groot onderscheid. Want die keerde weder met berouw. Achmed had geheel andere plannen, en we zullen zien hoe hij die uitvoerde.

BRIEFWISSELING.

Ettelijke vragen hopen we bij de eerstkomende gelegenheid te beantwoorden.

HOOGENBIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wolvega, H. Meulink, te Hendriklo-Ambracht. — Zuidlaren (Dr.). F. G. Petersen, te Veendam. — Bleiswijk, Dr. H. Jansen, te Witarsum. — Gravenmoer, J. W. Esselink, te Wageningen. — Velsen. A. B. W. M. Kok, cand. te Rotterdam.

AANGENOMEN: Breda, H. Hummelten, te Haarmermeer (O. Z.).

BEDANKT: Oude Bildtlijn, R. Haituma, te Hinfeloopen. — Driebergen, G. Wisse Jr., te Bodehaven.

De heer A. B. W. M. M. Kok, Theol. Cand. aan de Vrije Universiteit, zal thans, waar een gemeente een reeds beriep en hij zich toch binnen enkele eken beroepbaar dacht te stellen, en op hem ingetracht beroep in ernstige overweging nemen. Zijn adres is: Bergsche laan 163a, Rotterdam.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Sappemeer (toez.). J. Henzel, te Ockmeer. — Workum (vac.-J. Swart), A. A. Dönselmann, te Varik. — Asperen, R. Steenbeck, te Cherpenisse. — Rouveen, J. J. van de Pol, te Crimpden a/d Lek. — IJselmuiden, P. Krnuyt, te Souderak.

AANGENOMEN: Nieuwenhoorn, W. de Voogd van der Straten, te Appenbroek. — Ouderkerk a/d Amstel, L. R. Aalbers, te Barendrecht. — Niezijl, Gr. G. H. J. Bonke, cand. te Denekamp (O.).

BEDANKT: Bruchem en Kerkwijk, C. J. Leenmans, te Utrecht. — Heerewaarden, J. E. van der Poel, te Beek (L.). — Beesd (Geld.), E. Warmols, te Rinspeet. — Rottum (Gr.), G. H. J. Bonke, cand. te Denekamp (O.). — Otland, A. A. J. Bleskensgraaf, D. J. Pott, cand. te Zetten.

De Geref. kerken in de klasse Gouda worden
opgeroepen tot een buitengewone vergadering
d. V. op Dinsdag 7 December a.s., 9 uur, in de
Nieuwerkerk te Gouda, wegens het Praeparatoir
examen van den heer Verhoog tot Zeventhuizen,
candidaat aan de Theol. school.

Namens de roepende kerk van
Nieuwerkerk a/d IJssel

DALHUIJEN, pastoor.

Nieuwerkerk a/d IJssel, 8 November 1915.

GEMENGD NIEUWS

worden in Rusland, De Centrale Commissie van de Algemeene Joodsche Arbeiders-Unie in Rusland heeft een proclamatie uitgevaardigd, waarin de aandacht wordt gevestigd op de vervolgingen, welke het Joodsche volk nu weer moet ondergaan. Volgens de proclamatie is de anti-Joodsche politiek door den oorlog zeer versterkt. Niettegenstaande de leuze van de bevrijding van het Joodsche volk dreigt de Russische regeering de Joden met uittoefening. Het geroep van vrijheid voor het Joodsche volk is slechts een schaapsvacht geworpen om de onmacht en verdorvenheid der regeering. Allereerste wordt het menschdom en vooral het Jodenom opgeroepen om met alle macht te protesteeren tegen het gevaar, dat den Joden in Rusland dreigt. Men beroept wordt gedaan op het internationale proletariaat, vooral in die landen, die met Rusland verbonden zijn, om hun invloed te oefenen teneinde aan deze barbaarscheden een einde te maken. Ook neutrale landen, vooral Amerika, worden opgeroepen om zich tegen de heerschicht en de wreedaardij van den Caar en zijne handlangers te stellen. Men heeft ons gevraagd, waarom de overheid in Rusland zoo tegen de Joden agiert in een tijd, waarin het land de hulp van al zijn inwoners zoo noodig heeft. De Caar sprak nog eenigen tijd geleden van zijn "lieve Joden"; die hij in het bezit van alle vrijheden, die zijn andere onderdanen genieten, wilde stellen. En nu worden zij met de streken waar men een inval van den vijand vreest, verbannen. De zaak is dat men de Joden niet vertrouwt. De overheid is, bang dat Joden als spionnen voor den vijand zullen dienst doen, of niet hen in verstandhouding zullen staan. Daarom wordt soms de Joodsche bevolking eener stad bevolen om binnen enkele uren die stad te verlaten. Harde maatregelen, die veel ellende onder de Joodsche bevolking veroorzaken.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

ELK ZIJN LOON.

III.

VERKEERDE WEGEN.

Toen Achmed den vereischten leeftijd had bereikt, deed hij als de Verloren Zoon in de erelijks; hij eischte zijn erfdieel op, en de vader moest het, schoon met weezin, wel geven.

Nu duurde het niet lang, of de jonge man stond bekend in de stad, als de grootste losbol en doorbrenner. Hij had een aantal zoogenaaide vrienden, even onnutte wezens als hij zelf, respist op het uithalen van dwaze streken, maar onbekwaam als er wat degelijks moest gedaan: jodelui, levende vorst en in dulle pret, in dikwijls zondig vermaak. Ieder goed burger pruk er schande van, en beklaagde diep den nu toonen Mahmoen.

Deze laatste zelf begon zich al meer eenzaam te gevoelen in zijn groot, bijna ledig huis. Hij deed de weinig lust nog veel te werken. Den eevensdrank meende hij gevonden te hebben, lithana een drank die dooden weer levend kon maken. Hij had er in alle stilte op dieren de proef mee genomen, en die was gelukt. Zijn uitmaat die al eens dood was geweest, deed nu weer trouw dienst. Doch Mahmoen voelde geen lust meer te zoeken of te onderzoeken. Als de eevensdrank werkte, had hij trouwens al den tijd.

Maar wat hem kwelde, was dat zijn zoon, van

ELK ZIJN LOON.

III.
VERKEERDE WEGEN.

Toen Achmed den vereischten leeftijd had bereikt, deed hij als de Verloren Zoon in de elijkenis; hij eischte zijn erffdeel op, en de vader moest het, schoon met weezin, wel geven.

Nu duurde het niet lang, of de jonge man trof bekend in de stad, als de grootste loofbol en doorbrenger. Hij had een aantal zoogenaaemde vrienden, even onnutte wezens als hij zelf, respist op het uithalen van dwaze streken, maar onbekwaam als er wat degelijks moest gedaan; jodeluit, levende voor en in dulle pret, die dikwijls zondig vermaak. Ieder goed burger sprak er scharde van, en beklagde diep den nuuden Mahmoen.

Deze laatste zelf begon zich al meer eenzaam te gevoelen in zijn groot, bijna ledig huis. Hij voelde weinig lust nog veel te werken. Den eevensdrank meende hij gevonden te hebben, lithana en drank die dooden weer levend kon maken. Hij had er in alle stillte op dieren de proef mee genomen, en die was gelukt. Zijn uitsaat die al eens dood was geweest, deed nu weer trouw dienst. Doch Mahmoen voelde geen lust meer te zoeken of te onderzoeken. Als de eevensdrank werkte, had hij trouwens al den tijd.

Maar wat hem kwelde, was dat zijn zoon van

De actie voor de Vrije Universiteit in

De vergadering van Woensdag 29 Oct. bracht ons een goede schrede voorwaarts. Uit Driummelen en Breda hadden de genoodigden bericht van verhindering gezonden. Overigens waren alle plaatsen in die deel van ons gewest vertegenwoordigd.

In zijn openingswoord ging Dr. Hepp, aan wien de leiding was opgedragen, uit van Openb. 1: 11, waar Christus zich noemt de Alpha en de Omega. Daarin ligt met name uitgedrukt, dat Christus het begin en het einde van alle

Na de misstanden in zake de prediking des Woords geteekend te hebben, gaat Prof. Viisscher in de *Waarheidsvriend* aldus voort:

Zeker, er zijn onder hen mannenbroeders, die zich geven voor hun arbeid in de gemeente, die niet de vele of de mindere gaven, die zij van hunnen God ontvingen, wockeren, en over hen spreek ik bier niet. Maar de klachten over het schandelijk plichtverzuim kunnen gehoord worden, en meer dan eenmaal kon ik opmerken, hoe zij, die vindingzaam tegenover het Evangelie, en de heilzaamste verlichting over spreken, om welkeoorzaak worden soms gedwongen te denken aan het woord van verrij, gericht tot hen, die land en stad afreizen om proseylen te maken. Er zijn er, die ganich zeer geven, maar het schijnt, voor de reformatie der kerk en voor dit en voor nog wat, doodat zij geen tijd meer overhouden, om aan het bezoek hunner gemeentelieden iets te doen, ja zelfs naar zieken niet omzien en sterven- de laten sterven zonder den troost des Evangelies hun te brengen, hoewel zij toch meer dan eenmaal om den dienaar des Woords hadden gemoed. Geen tijd, naar beweerd wordt, voor hetgeen God het eerst hun te doen gaf; voor hetgeen hun eerste levensroeping is. Ach, het is zoo bitter dikwijls deze dingen neder te schrijven, te meer omdat het inderdaad waar is, dat wie in eene groote gemeente moet arbeiden, voor zijn practischen arbeid tijd te kort komt, omdat er meer dikwijls geveerd wordt, dan kan worden verricht, somsook geveerd wat de taak van den dienaar des Woords niet is; maar dat neemt toch niet weg, dat er maar al te veel zijn, die zich achter dat bedeksel van overbelasting verschuilen om zich vrijwel geheel aan hunne eigenlijke taak te onttrekken. Zij doen dan of niets, of hetgeen hun God niet geveerd heeft. Zij zullen niemand oordeelen, en ieder zij in zijne consciëntie ten volle verantwoord; maar ik weet toch het recht te hebben, al dese reformatie te verk sal komen, dat als er van reformatie der kerk zal komen, deze niet kan komen door de Synode, doch klachten over moedern, maar beginselen moet zij het begin. En dat begin ligt in de wereld der dienaren des Woords. Zij vormen de riederderheid der kerk, zij hebben den meesten invloed, omdat zij de eerste roeping hebben. Bij hen moet de bekeering der gemeente tot een leven in overeenstemming met de belidicnis aanvangen. Zij zijn het, die algeheel

Tot de zielezorg behoort ook het, bij de menschen in hun huizen, aandringen tot mediteeren, als een van de «heilige oefeningen» door middel waarvan de wasdom van het nieuwe, van het geestelijk leven kan bevorderd. Zeker, de middelen zijn maar middelen, en zullen zij wat uitwerken, dan moet God met zijn alomtegenwoordige kracht, die van zijn wezen niet te scheiden is, er als eerste oorzaak in werken.

Maar God bindt ons aan de middelen.

En dat zoowel voor het *lichamelijk en tijdelijk* leven, hetwelk een christen-mensch uit zijn eerste, als voor het *geestelijk en hemelsch* hetwelk hij uit zijn tweede geboorte heeft.

Stichtelijke «overdenking» kan 'n mensch hebben met 'n enkel woord uit 'n boek, dat vroeger eens gelezen heeft; uit 'n preek die hij lang geleden eens gehoord; en ook met 'n woord uit de Schrift.

Meditatie behoef niet altijd overdenking van 'n Schriftwoord te zijn.

Toch is al het dit, onder christenen, wel meestal wezen.

Behoef dan niet altijd een door 'n ander geschreven meditatie te zijn.

Het gebeurt toch ook onder Gods kinderen, dat men plotseling een woord, een Schriftwoord «*krijgt*».

Uit het onderbewuste, waarin het, misschien wel jaren geleden; geronken was, schiet het dan plotseling op.

Misschien doordat het zich *verbindt* aan 'n

De reformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wolvega, H. Meulink, te Hendrik-
do Ambacht; — Zuidlaan (Dr.), F. G. Petersen,
te Veendam; — Bleiswijk, Dr. H. Jansen, te Wier-
marsum; — 's Gravenmoer, J. W. Esselink, te Wa-
riërgen; — Velsen, A. B. W. M. Kok, cand. te
Rotterdam.

AANGENOMEN: Breda, H. Hummelen, te Haar-
lemmermeer (O. Z.).

BEDANKT: Oude Bildtstrij, R. Haitsma, te Hin-
telooijen; — Driebergen, G. Wisse Jr., te Bode-
graven.

De heer A. B. W. M. Kok, Theol. Cand. aan
de Vrije Universiteit, zal thans, waar een gemeente
nem reeds beriep en hij zich toch binnen enkele
weken beroepbaar dacht te stellen, een op hem
uitgebracht beriep in ernstige overweging nemen.
Zijn adres is: Bergsche laan 163a, Rotterdam.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Sappemeer (toez.), J. Hensel,
te Bokmeer; — Workum (vac.-J. Swart), A. A. Döns-
elmann, te Varik; — Asperen, R. Steenbeck,
te Scherpenisse; — Rouveen, J. J. van de Pol, te
Griepa a/d Lek; — IJsselmuiden, P. Krinyt, te
Zonderk.

AANGENOMEN: Nieuwenhoorn, W. de Voogd van
der Straaten, te Aibbenbroek; — Ouderkerk a/d
Amstel, L. R. Aalbers, te Barendrecht. — Nijziyl,
G. H. J. Bonke, cand. te Denekamp (O.).

BEDANKT: Bruchem en Kerkwijk, C. J. Leenmans,
te Utrecht; — Heerewaarden, J. E. van der Pot,
te Beek (L.); — Beesd (Geld.), E. Warmolts, te
Sneek; — Rottum (Gr.), G. H. J. Bonke, cand.
te Denekamp (O.); — Aalsmeer, A. A. Aalst en Bleskens-
graaf, D. J. Pout, cand. te Zetten.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEKROEPEN: Sappemeer (toet), J. Hensel, te
Ixmeer. — Workum (vac.-J. Swart), A. A. Döns-
elmann, te Varik. — Asperen, R. Steenbeck, te
scherpenisse. — Rouvenen, J. J. van de Pol, te
Grimpen a/d Lek. — [Jselmuiden, P. Kruyt, te
Goudark.

AANGENOMEN: Nieuwenhoorn, W. de Voogd van
der Straaten, te Abbenbroek. — Ouderkerk a/d
Amstel, L. R. Aalbers, te Barendrecht. — Niezijl,
G. H. J. Bonke, cand. te Denelkamp (O.).

BEDANKT: Bruchem en Kerkwijk C. J. Leenmans,
te Utrecht. — Heerewaarden, J.-E. van der Pot,
te Beck (L.). — Beesd (Geld.), E. Warmals, te
Nunspeet. — Rottum (Gr.), G. H. J. Bonke, cand.
te Denelkamp (O.). — Otterloo, A. J. A. van
Graaf, D. J. Pott, cand. te Zetten.